

SZÉKESEFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

Városi, megyei, a fejérmegyei gazdasági-egylet, községi jegyzők, iskolatanács és a tanítók egyletének

A lap ára

házhoz hordással vagy postán küldve:
Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Hirdetmény

a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor:
Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 krért
igttattatik be.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap.

55. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének cím. endők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményekért díjak a „kiadó-hivatal” Klökner Péter könyvkereskedésében vétetnek fel.
Nyilttérbeni közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Kalászkok a statistika mezején.

II.

(Vég e.)

A 8-ik fejezet a „kereskedés és forgalom” címét viseli, itt átgörvora a kereskedés elméletéről és a történelmi adatokról irtakat, áttérhetünk egyenesen Magyarország kereskedelmére, melyről 1869-ben a statistikai számok azt jelzik, hogy a behozatalban 45 millió forinttal, a kivitelben 43 millió forinttal szerepelt.

Magyarország áruforgalma Austriával és a külfölddel volt 1869-ben a behozatalban 479 millió frt., a kivitelben 346 millió frt., együtt 825 millió frt., ha most különösen csak a kivittelt tekintjük, esik a fentebbi összegből kerti- és mezei-termelvényekre 132 millió frt., állatok 19 m. f., állati termelvények 17 m. f., italok és élelmiszerek 10 m. f., tüzelő anyag 10 m. f., szövő- és kötő anyagok 38 m. f., szőtt- és kötött áruk 20 m. f.

A kivitelnél legnagyobb szám a mezőgazdasági termelvény 132 millióval, melyet csupán 4 millió behozatal csökkent — a behozatalnál pedig legnagyobb a szőtt- és kötött áruk, tehát öltönytárgyak rovata 158 millió, melyet 20 m. frtnyi kivitel csökkent, de azért legnagyobb kiviteli tételünket mégis felülmulja, azonban ezen adatok, ha szomorúak is, nem csüggeszhetnek el, mert kereskedelmünk most kapta a szükséges lendületet, s erőteljes virágzásnak indul; a 72-iki kereskedelmi és áruforgalmi statistika 1869-hez képest nagyszerű haladást fog jelezni.

Közlekedési eszközeink hiányait eléggé ismer-

jük, s miután a vasutak, vízi-utak és egyéb utak a kereskedés erei, nem érdektelen tudni, hogy az állam-utak összes hosszúsága sz. István birodalmában csak 740 mtföld, a megyei utakat nem számítva. Az állam-utakból legtöbb esik Máramarosmegyére 39 mtf. hosszúság, azután Pest 30, Temes 28, Bihar 28. Megyékre esik 18 utmföld. — Szatmármegye és a Jászkunsg legmostoháiban vannak, csak 1 mtf. hosszúságú állam-utall ellátva. A lajtántúliaknak 2008 mtf. állam-utjuk van, tehát csaknem háromszor annyi. Ha a készülöben levő vasutak létrejönnek, a vasuti vonalak husszúsága eléri az állam-utakét.

Magyei utaink 2400 ut mtf. hosszúságuk, de nagyobb részt rozszak, sáros időben áruszállításra alkalmatlanok.

A tökehiány- és hitelviszonyokról írott cikkek ismét oly terjedelmesek, de egyuttal oly jelesek is, hogy azokat vázlatosan ismertetni nem igen lehetne, bankviszonyainkról általán pedig annyit legérdekesebb tudni, hogy 1869 végével sz. István koronája alatti tartományokban 37 ipar- és kereskedelmi-bank volt, melyeknek összes alapító tőkájük 50 millió frt., a befizetett tőke pedig 27 millió frt. Ezen számokban a takarékpénztárak nincsenek benn, sem az 1870. január 1-ső után alakultak; pedig 1870-ben is alakult 5.

Jelenleg van 155 takarékpénztárunk, 72 bank és hitelintézet.

A pénzület-forgalom mindennemű pénzintézeteknél 732 millió frt., külforgalmunk 826 m. frtra emelkedett.

Összes adónk 126 millió forint: ebből egyenes

adó 58 millió, fogyasztási 13 millió, illetékek 13 millió, jövedékek 42 millió.

Népességünkben a kereskedéssel foglalkozik 102,614 lélek, szállítási vállalatoknál 28,556, pénz- és hitelintézeteknél 2413, összesen 133,582; ez igen csekély szám, s ha még ebből levonjuk az 53,000 munkást és a 14 tisztviselőt, csak 50% marad önálló vállalkozóul.

A 9-ik fejezet „A család és vallás” viszonyait tárgyalja, a számadatokat minden statistikában megtalálhatni, itt csak annyit, hogy a magyar korona tartományaiban van római kath., görög kath., örmény, görög nem egyesült, luteranus, helvét, unitárius, izraelita, nazarenus, német kathol., methodista, mohamedánus, összesen 12 vallásfelekezet, van még ezenfelül 134 lélek pogány rovat alatt vallás nélkül felvéve. Absolut többségű vallás nincs, de a római katolikusok legszámosabbak 7,558,558.

A 10-ik fejezetben a „Mivelttségi állapotaink” czime alatt megtudjuk, hogy az összes népességnek csak 42% tud írni s olvasni, több mint fele része nem tud, e tekintetben különösen szomorú viszonyok vannak Horvát-Slavonországban hol csak 16% tud írni s olvasni, az anyaországban feles.

Legmivelttebb megyéink közt Mosony, itt csak 17% nem tud olvasni és írni, Fejérmegyében már 34% az írni s olvasni nem tudók száma, legrosszabb az állapot a likkai határörvidéken, hol 90% nem ír s olvas. Igen érdekes olvasmány és tanulmány, hol a mivelttségi fok a nemzetiséggel s vallással hasonlítatik össze, melyből kitűnik a katolikus németek előnye minden mások felett.

Minden 1000 lélekre esik egy népiskola és 173

TÁRGZA.

A világ végén — túl.

Tudtam, sejtettem, hogy nem lesz vége a világnak s ez reám nézve többféle okból csakugyan baj; 1-ör mert tárczát kell írni, 2-ör még tovább is élni kell e siralom völgybe, hol biz az én számomra családás, keserűség és bánatalomnál nem termett egyéb, 3-ör tovább is kell epednem, szenvednem azért az elérhetlen tündérrért, lesni ragyogó szemeknek reám tévedt sugarát, s e mellett várni a Haupttreffert, hogy elérpithessem, mert tinta kosztra nem akarják a paradicsomba bocsátani, pedig az éden világba meg lehet abból is élni, csak gazdálkodni kell tudni, s aztán nem szabad selyem ruhákban az utcákat és sétatereket söpörni, hanem bizony olyan bagószemes festett kartonruhákban kell járni, melyben a jóság és szelidség józanul nevelt angyalai, csak megragadóbban néznek ki. Hanem hiába a mai világ realis gondolkodása még a legszentebb eszmét is körmei közé kaparta, innét van, hogy sok szülő gyermekét árucikknek tekinti, s mintegy elfojtani igyekszik benne a boldogságra vezető érzelmét. Pedig a természet szent törvényét, a valódi tiszta érzelmét nem lehet elnémitani a nélkül, hogy bűn és boldogtalanság ne legyen következése. A szülőknek gyermekeik legfontosabb lépésénél nem szabad a szigor és szükkeblőség eltompult világából kiindulni, s oly ügyben határozni, a mi csupán a szív ítélőszéke elé tartozik és nem szabad számításnak tekinteni azt, mi a legbensőbb életbe belevág, mert a leggyengédebb szálakat ketté metszheti.

A mai korban történendő boldogtalan házasságok és annak ritkaságai a szülők meggondolatlanságában, szükkeblű kapzsisága és gyermekeik rosz nevelteté-

sében rejlik. Hisz ugyszólván nincs nap, melyben ne olvasna az ember öngyilkosságot a szülők szivtelensége miatt. De mi joguk is van oly összekötéseket gátolni, melyek csak szeszélyeik, önfejes hajlamaik, pénzkapzsiságuk vagy oktalan bogaraikkal ellenkeznek? Mi ad nekik jogot, hogy gyermekeik kezét és szivét elárulják s rabszolgaként eladják, s néha olyanokat tólnak erővel leányaik nyakára, kiket azok csak örökké utálnak, kik galárdásaikkal csak halálra gyöttrik a nemes női szivét, s megmérgezik annak legszentebb érzelmét. A szenvedély, a fiatal könnyelműség is okoz szerencsétlenséget, de annyit és oly nagyokat, mint a szülők kényszerítése és szük keblűsége — megközelítőleg sem. A határtalan nyomor, a néma, tört sóhajok, a szívzsongató jelenetek, az erkölcsi stüldés, mely többnyire a szülőkre jött átkos kifakadásokba keres némi vigaszt, mind a szülők elfogultsága, vétkes makacssága és aljas becsvágyából származik. Emberek ne tegyék árúvá azt, ki a leg-nemesebb célra van a természettől alkotva, — s az emberiség boldogságát és létét foglalja magába, mert számolni kell egykor mindenről.

Az a harmadik pont, kissé hosszú volt, de azért befejezve nincs, hagytam belőle későbbre is, nem téve ugy, mint a nagyidai cigányok, kik minden puskaporukat ellődötték, s később kikaczagta őket a már félig megvert ellenfél.

Negyedszer azért, mert ha a Plantamour által megjósolt vagy felfedezett üstökös csakugyan elsöpörte volna e kerek világot, nem kellett volna gyarlóságainak első tévedését megfizetni, s egyszersmind a poenentiát megtartani a hongkongi székesegyházban, hol ékes szónoklatot hallgattam fél órán keresztül az értelmiség és újságírók istentelenségeiről, kiknek abban rejlik törekvésük egyedülisége, hogy az egyedül üdvözítő egyház oszlopait, Sámsonhoz hasonló törekvéssel igyekeznek megrázni, s annak őreit mindenféle megtámadásokkal illetik? már majd-

nem kétségbeestem újságíró létemre túlvilági üdvöm fölött, míg végre Brahma szolgálja megvigasztalt azzal, hogy a rombolási törekvés haszталan, mert a thea-virágzedők, s annak földjének művelői, különösen a Hong-Kongban létezők, egy megingathatlan phalanxot képeznek, minden hitnélküli törekvések ellen, s így nincs veszve a világ.

Ötödször az épületes, szónoklat után nem mehettem volna el, a városnak ráczország felőli részébe, hol Babylon romjaiból az óriási kövek egész pongyolaságban hevernek az ut közepén a lovak lábainak eltöretésére és a járó-kelők szórakoztatására, pedig néhány mandarin is lakik a torlaszok közelébe, hanem azok mélyen vannak elmerülve azon dolgok kiszámításában, miként falhat föl 4 darab ló 52 baglya szénát, s továbbá miért kerül számszámaiknak javítása 600 forintba évente, s végre minő magas lehet a Bachus-hegy azon kápolnája, mely 36 mérő meszet emésztett föl befelérítésére?

Hatodszor, nem győződhettem volna meg a kátyuskerületi mandarin, azon emberszerető és igazságos ítélteről, hogy egy gyenge női tolvajt a megkárosítottak adott ki büntetés végett, ki aztán kezeit összekötözve, taligájába fektetve étlen, szomjan hurczolt Hong-Kong utcáin, hol egy nemes keblű Fömuftinak azon kérdésére, hogy mi joga kinozza saját embersársát? azt felelé, hogy bírói felhatalmazás folytán. Valami nagyon nem botránkozott meg, mert hisz nálunk is megeshetik ilyen! pedig a 19. század második felébe élünk, s szabad alkotmányos országban lakunk.

Hetedszer, nem érthettem volna meg, azon általam rég megjósolt valót, hogy egykori kenyeres pajtásom uti füvet kapjon a lába alá, a miért is annyira neki keseredett, miként vörös márványszoborrá kövesült, hogy boldogult Csauz barátunk iránti kötelességét leróhassa, a mennyiben rövid idő múlva sirkövé faragtatta magát tetemei fölé. A többit jövőre.

Tigram.

iskolákotéles gyermek, de ebből csak 86 jár iskolába—jövőre azonban már kedvezőbb leend az arány — a luteránus gyermekek járnak legszorgalmasabban iskolába, a nemzetiségből pedig a németek.

A városi s vidéki népeességéről a XI-ik fejezet szól, melyet már más alkalomból eléggé ismerünk, álljon itt Székesfejérvárra vonatkozólag, hogy ipar-és kereskedelemmel a lakosság 17.25% foglalkozik, értelmiséggel 4.28; a cselédek aránya 26.70, az emeltes házak aránya 7.59, egy szobára esik 2.30 lakó.

A 12-ik és utolsó fejezet politikai ügyeinket tárgyalja, mely a politikát kedvelő magyar értelmiség előtt eléggé ismeretes, áttér itt szerző a statisztika fontosságára és szükségére, mert ez által nyerhetni adatokat, s ez jeleli meg a tért és irányt, melyen haladni kell és lehet; és cikkiró sem fojthatja el azon óhajának nyilvánítását, vajha Székesfejérvár a főváros után első lenne azon magyar városok közt, melyek — a megyével karöltve — saját okulásuk és kultur viszonyaik alapos fejlesztetése céljából egy statisztikai hivatalt állítanak fel.

Kiss László.

Á r v a ü g y

A székesfejérvári árvaház alapszabályainak tervezete.

1. §. Az intézet célja: azon teljesen vagyontalan, anyagilag s erkölcsileg elhagyatott gyermekeket, kik vagy árvák, vagy szülőktől kellő értelmi s erkölcsi nevelést nem nyerhetnek, tehát kik helyzetüknél fogva az erkölcsi romlásnak leginkább kitéve vannak, erkölcsös s jó polgárokká, szorgalmas s hasznos munkásokká nevelni.

2. §. Ezen üdvös s közhasznú cél kivételére 12—16 árva számára „városi árvaház” nevezete alatt alkalmas nyilvános helyiségek fognak berendeztetni, melyekben az árvák tartás, ápolás, ügy oktatás s nevelés végett fölvételnek.

3. Az intézetbe fölvehető vallás- s nem-különbőség nélkül mind azon árvák:

- a) kik helybeli illetőségűek;
- b) kik a 6-ik évet már betöltötték, de a 10-ik évet még meg nem haladták;
- c) kik szellemileg művelhetőek s taníthatók, testi-egészségesekek, be vannak oltva s munkaképesek, végre

d) kik igazolni képesek, hogy életkörülményeik s anyagi helyzetüknél fogva, az 1-ső §. értelmében a fölvételre igényt tarthatnak.

Ellenben föl nem vétethetnek:

- a) kik a 10-ik évet már meghaladták;
- b) nem taníthatók;
- c) testi-egészségük vagy betegségben sinlődnek; s végre
- d) kik megrögzött kóbor életűek, vagy valamely súlyos büntényt követtek el.

4. §. Kik az árvaházba fölvetetni óhajtanak, ez iránt írásban vagy élő szóval az intézet igazgatóságánál jelentkezni kötelesek.

5. §. A fölvételre jelentkezők, esetleg ezek törvényes képviselői hitelesen igazolni kötelesek:

- a) az árvák eddigi életmódjukat, t. i. erkölcsi és anyagi viszonyaikat;
- b) eddigi egészségi állapotukat, s a himlő elleni beoltást;
- c) a mennyiben már valamely iskolába jártak, a tanulmányokban tett előmenetelt s erkölcsi viseletüket; végre
- d) a mennyire lehetséges, a keresztlevél is bemutatandó.

6. §. Az intézetbe fölvetett vagyontalan árvák, az intézet részéről ingyen tartás s ápolásban részesítetnek, s e végből az intézet részéről közösen élelmeztetnek s ruháztatnak, s mindennemű szükséges szerekkel ellátatnak.

7. §. Az élelem mennyiségét s minőségét, valamint ennek kiszolgáltatási módját s idejét, időszakonként az intézeti gondnok előterjesztése folytán, az intézeti igazgatótanács állapítja meg; hasonlóul állapítatik meg a ruházat minősége s mennyisége is.

8. §. Mindazok, kik az intézetbe fölvetetnek az intézet ruháit viselni kötelesek; ezen szabálytól csakis azon ruhaneműkre tétetik kivétel, melyeket az árva magával az intézetbe hoz, ezeket elviselni szabad.

9. §. Az árvák oktatásukat, nyilvános rendes tanintézetekben nyerik, mi végből is naponként a tanintézetbe elmenni kötelesek; a nevelésre pedig az intézet helyiségeiben az intézeti gondnok s segédzsemettye fog fölügyelni. (Folyt. következik.)

V á r o s i.

Az aug. 12-én tartott városi rendkívüli közgyűlés Novák Kálmán polgármester elnöklete alatt a kevés számmal megjelent bizottsági tagok előtt gyorsan folyt le. Tárgyaltatt a belügyminiszter leiratára, melyben a már korábban fölterjesztett városi költségvetés némely tételeire kifogást tesz — küldendő válasz, melyet a pénzügyi szakosztály terjesztett a bizottsági gyűlés

elő. A minist. azon óhajának, hogy a 40 kr. háziadót, valamint több kiadási tételeket a bizottsági gyűlés száltsion le, az elfogadott fölterjesztés határozottan ellentmond, mivel a kiadások fedezésére, melyet a fölterjesztés tüzetesen és elég bőven indokol, — okvetlen szükség van az előirányzatban felvett összegre. A város kiadásait emelte az átmeneti korszak, az árvapénzek visszafizetése, a fizetések felemelése, a légszesz behozatala, a színház építése, s a törvényszéki költségeknek a magas kormány általi meg nem térítése, valamint a katonaság tisztai lakásaira történendő fölfülizetés (mely 5000 frtot tesz ki), valamint a napszám magasága stb. A megdönthetetlen érvekkel támogatott fölterjesztés meg fogja a belügyminisztert győzni arról, hogy az előirányzatban kimutatott összegre, városunknak az utolsó fillérig szüksége van.

A székesfejérvári épülő színház alapkövének 1872. évi aug. 20-ki ünnepélyes letételére vonatkozó sorrend.

A színházépítő részvénytársulat által az alapkövé-tele ünnepére meghívott t. cz. vendégek, — a fejmegyei és városi, összes egyházi, katonai, közigazgatási és törvénykezési hatóságok, nemkülönb a város összes intézeteinek, egyleteinek és társulatainak képviselői, valamint a színházépítő részvénytársulat tagjai a fent kitett napon, szent István király ünnepén d. e. 11 órakor a városi hatóság székházának földszített udvarán és folyósóján (melynek két szárnya a hölgyek részére lesz föntartva) gyűlnek egytűvé, hol is nmlts. Szögyényi Marich László fejmegyei főispán és társulati elnök ur megjelenése s elnöki helyének elfoglalása után az ünnepély Kölessey „Hymnus”-ának Janny József egyházi karnagy vezénylete melletti ének- kar általi elnéklésével veszi kezdetét.

Az ének bevégezte után következnek az alkalmi elnöki beszéd, melynek befejeztével az ország, megye és város színeit képviselő három zászló elővitele mellett, az ünnepélyben résztvevők az épülő színház alapfalaihoz indulnak, még pedig a következő sorban:

1. A zászlók után megy közvetlenül elnök ő nmltsa a t. cz. meghívott vendégektől környezve.
2. A színházépítő-részvénytársaság választmány a s az összes társulati részvényesek.
3. Az énekkar.
4. Az ünnepélyt becses megjelenésével megtisztelő közönség.

A helyszínre lett érkezés után Juraszek Ferenc ur, mint a színházépítő társulat titkára fölolvassa a már korábban a szükséges, aláírásokkal ellátott oklevelet, mely is a forgalomban lévő ércpénzdarabokkal egyetemben, egy üvegben zárva, a kivésett alapkö üregébe elhelyeztetik, mire a gondosan betapasztott alapkö Hübner Nándor ur, mint a színházépítést vezető építész segédkezdése mellett Szögyényi Marich László társulati elnök ő kegyelmessége által ünnepélyesen letétezik.

Az ünnepélyt a „Szózat” elnéklése zárja be. Kedvezőtlen idő esetében az elnöki beszéd s az okmány fölolvassása s az énekkarok előadása a város- ház termében fog végbemenni, és csakis az alapkö letétele eszközöltetik a helyszínen.

Délutáni 1 órakor a „Magyar király” dísztermében közebb leend, melyben a kívánczók neveiknek az e végre nyitott a székesfejérvári takarékpénztárban, úgy Bónó Géza megyei főjegyző, Diebolla György gyógyszerész, Fanta Adolf városi főorvos, Hahn testvérek és Szekerák és Hornyánszky uraknál találtató aláírási ívekre leendő beírása s 2 frt 50 kr. o. é. lefizetése mellett vehetnek részt.

Délután 5 órakor a színházépítő-társaság pénztára javára a lövölde helyiségeiben 50 kr. o. é. bemeneti díj mellett tombola játékkal egybekapcsolt zene-és táncestély fog tartatni. A tombola-táblákat 40 kr. o. értékért a cél iránti tekintetből hölgyek árusítják el. — A tombola bevégezte után 7 órakor táncz.

A fent jelzett ünnepélyre, valamint a közebb és lövöldei estélyre a nagyérdemű megyei s városi közönség tiszteletteljesen meghivatik és szíves részvéte kérérik.

Kelt Székesfejérvárt, 1872. aug. 14-én.

A színházépítő társulat nagy választmányára megbízásából, az ünnepély rendezésével foglalkozó

alválasztmány.

A magyar orvosok és természetvizsgálók

1872. évi szeptember 16-tól 21-ig Mehádián tartandó XVI. nagygyűlésének előrajza. Miután hazánk és a külföld orvosait s természetvizsgálóit az idei Mehádián tartandó XVI. nagygyűlésre meghívni már szerencsénk volt, most a megjelenendő tagok érdekében kötelességünknek tartjuk az utazás s gyűlés előrajzára vonatkozó tudnivalókat részletesebben megismertetni.

1. Örömmel és az általunk megkeresett társulatok iránt a legnagyobb elismeréssel jelentjük, miszerint a magyar osztrák államnak valamennyi vasuti és gőzhajózási igazgatósága megengedni sziveskedett, hogy a nagygyűlés tagjai f. évi szeptember 5-től október 5-ig a rendes vitelbernek csak felét fizessék azon pályák vonalain, melyek hazánk határain túl esnek; sőt gondoskodtunk arról is, hogy a gyűlés bevégezte után

azon tagok, kiknek ideje megengedi, Konstantinápolyba mehetnek, s onnan vissza vagy ugyanazon uton, t. i. a Dunán, vagy pedig Görögországon keresztül Triestnek fél vitelberén utazhatnak.

A leszállított fele árt a következő közlekedő társulatok engedélyezték: a magyar kir. államvasutak, a m. észak-keleti, a m. keleti, a kassa-oderbergi cs. kir. vasut, a tiszavidéki, az első erdélyi, a kir. szab. pécs-baresi és mohács-pécsi vasutak s az alföld-fiumei vasutnak nagyvár-északi vonala; nemkülönb a cs. kir. első dunagőzhajózási, az egyesült magyar dunagőzhajózási és az osztrák Lloyd-társaság; továbbá a cs. kir. Ferencz-József és az Erzsébet császárné vaspálya, a Ferdinand morva-sziléziai vaspálya, a cs. kir. állam s a déli vaspálya társaságok. Magától értetlik, hogy ezen engedélyek csak a Mehádiába, illetőleg Konstantinápolyba való menetre s visszajövetre használhatók; és pedig vasutakon a II. és III. helyen a személyvonatokon, hajókon pedig az I. és II. helyen; de sem a vasutak gyorsvonatai (Eilzug-Courirzug), sem a gőzhajó-társaságok gyorsgőzösei (Eilschiff) nem használhatók.

2. Hogy a nagygyűlés tagjai ezen kedvezményt élvezhessék, szükséges, hogy magukat jó előre igazolási jeggyel ellássák. E tekintetben a résztvevők f. évi augusztus 31-ig Sztupa György gyógyszerész urhoz, a nagygyűlés pénztárnokához (Pest, szenátér, gyógyszer-tár a magyar koronához) forduljanak, ki is a hozzá intézett bérmentes levelekre, melyekhez 6 frtnyi felvételi díj, továbbá a név, állás, lakhely s az utolsó postának pontos feljegyzése melléklendő, az igazolási jegyet postán azonnal megküldi. Augusztus 31-ig a bejelentés annál inkább szükséges, minthogy azon túl az ügyvivőség a lakásra nézve felelősséget nem vállalhat.

3. A Mehádiába való utazás legcélszerűbben a Dunán történhetik, a cs. kir. dunagőzhajózási társaság hajóján, melyek hetenkint kétszer, u. m. kedden és pénteken, egyenesen Pestről, reggeli 6¹/₂ órakor (a lánchid alatti állomásról, az új tőzsdé-épülettel szemközt) Orsovára indulnak. — Megjegyzendő, hogy a gyűlés előtti legcélszerűbb indulási napok szeptember 10 és 13-ikára esnek; ezenkívül indul hajó Baziság minden csütörtökön, Zimony- és Belgrádba pedig szerda és szombatot kivéve, naponként. — Az utóbb említett indulási mód azonban csak azoknak való, kik a nevezett három helyen időzni kívánnak, mert onnét csak a Pestről kedden és pénteken indult hajókkal utazhatnak tovább Orsováig.

4. Az Orsovára megérkező tagokat szeptember 11 és 14-én az ottani bizottmány s annak elnöke, fötisztelendő Boleszny Antal, orsovai plébános fogadandja, és azonnal kocsin tovább szállitattja Mehádiába; erre nézve szükséges, hogy a tagok igazolványi jegyüket az orsovai bizottmánynak előmutassák. Egy kocsi ára, melyen 3 személy foglalhat helyet, Mehádiáig 4 frt. 50 kr.

5. A kik Törökországba utazni, vagy utközben Szerb- és Oláhországban kiszállni kívánnak, szükséges, hogy magukat belügyminiszteriumi utilevéll lássák el.

6. A tagok beírása szeptember 13—14 és 15-én d. e. 9—12, d. u. 3—8-ig a Herkules-fürdőben történik, hol a pénztárnok és egy külön bizottmány jelenlétében a megérkező tag magát a nagygyűlés névkönyvébe beírja, és pedig vezeték- és keresztnevét, polgári állását, a szakosztályt, melyben működni vagy résztvenni akar, tartandó tudományos (s már előlegesen tisztán s olvashatólag leirt) értekezésének címét és állandó lakhelyét. — A beírás után fölvételi jeggyel láttatik el, melynek fogva a beírt tagoknak minden jogaival és előnyeivel élhet; továbbá kap ugyanakkor szállási utalványt, az aradi XV. nagygyűlés évkönyvét, Mehádia tájrajzát s a gyűlés emlékére vert érmet.

Szeptember 15-én este gyűlnek össze a tagok a társalgási nagy teremben ismerkedési estélyre. Sept. 16-án d. e. 9 órakor lesz a megnyitó közülés, d. u. 3 órakor közebb. Sept. 17-én szakgyűlések. Sept. 18-án szakgyűlések. Sept. 19-én kirándulás a Vaskapun át Turnu Severinbe. Sept. 20-án szakgyűlések. Sept. 21-én bezáró közülés.

A kirándulásokat a gyűlés tartama alatt egy bizottmány fogja előkészíteni és vezetni. — A szakülések napjainak szabad óráiban bizottmányi ülések tartatnak, kisebb kirándulások tétetnek Mehádia környékén, s a fürdők látogattnak meg, az esti órákon pedig népszerű előadások fognak tartatni. — A gyűlés bevégezte után a tagok csoportonként kirándulást tehetnek Anina, Steurdorf, Oravicza kies vidékébe s a nevezetes közszenbányákba vagy Konstantinápolyba.

Kelt Pesten, 1872. aug. 10-én. — Kubinyi Ágoston, elnök, Szabó József tr., Róssay József tr., a magyar orvosok és természetvizsgálók XVI-ik nagygyűlésének alelnökei. — Chyzer Kornél tr., Horváth György tr., Munk Manó tr., Hamary Dániel tr., a magyar orvosok és természetvizsgálók XVI-ik nagygyűlésének titkárai.

I skola ü g y.

F. évi július utolsó napjaiban folytak le az évi vizsgák a helybeli kereskedelmi tanodában.

Nem vagyok barátja a dicséreteknek, de az igazság elől sem szoktam elzárni szememet, és így örömmel és készséggel hozom köztudomásra, hogy városunk kereskedői — kik ezen intézetnek teremői — büszkék lehetnek művükre, mert ezen tanodában észszerű gyakorlati tanmód követték, a tanítók ernyedetlen fáradozásuk

Pauler Tivadar, „Büntető jogtan“ának II. javított s bővített kiadása, ára 5 frt. Kaphatók Klökner Péter könyvkereskedésében.

Radits Bernát zenetársasága is megérkezett fűrdői kóborlásából, de mint látszik, a nyomatékossabb dicsőségből vajmi kevés juthatott nekik, azért jobb is lett volna nekik itthon maradni, legalább közönségünk nem lett volna kénytelen az egérezinczóság féle zenére járni a keringőket.

Lapunk múlt számában közölt számrejtvény értelme: „virágszál“. Helyesen fejtették meg: Ujvári Elek, Kopesányi Jakab, Gyurkovits Imre, Mayerffy István, Fischer Rudolf, ifj. Csapó István urak és Kaiser Irma, Feld Nina, Berndorfer Ilke, Löw Luiza és Gizella, Keller Janka, Lechner Mariska, Ranits Mariska, Tumler Anna kisasszonyok. — A kitűzött művet sorsolás után Kaiser Irma kisasszony nyerte el.

Szerkesztői üzenetek.

H. D. urnak. Ohaja szerint intézkedtünk.

Sz. J. Czece. A küldött költemények mind hozsadalmasságuk, mind irányuknál fogva nem lapunk keretébe valók, habár a tehetség nyomait magukon viselik is. Prósa dolgozatokat szivesebben vesszük.

Az ósvárronjaink írójának. Felfogjuk használni, — de a névtelenség ellen annyiban kifogásunk van, mivel a szerkesztőség előtt okvetlen szükséges a cikkek írójának vagyis nevének tudása.

B. J. urnak. Köszönet a küldeményért. Rövid idő múlva közölni fogjuk.

Gabona-ár.

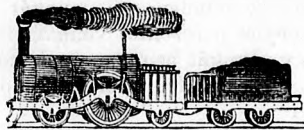
Augusztus 17-én. A. Ausztr. mérő. Tiszta buza 5.80, 6.—, 6.30. — Kétszeres 3.80, 3.90, 4.—. — Rozs 3.30, 3.40, 3.50. — Árpa 2.40, 2.50, 2.60. — Zab 1.40, 1.50, 1.60. — Kukoricza 4.—.

Liszt-árak Mészáros K. és fiai

(pétki mámalukból).

Szám: 0. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8 9.
fr. kr. 15.— 14.50 14.— 13.50 12.90 11.50 9.50 9.— 8.30 6.70

Bécsi súly „zsák ingyen.“

Vasuti menetrend.

Székesfejevről Uj-Szöny-felé indul d. e. 10 óra 18 perczkor, éjjel 12 óra 9 perczkor.
„ Pragerhof-felé indul d. e. 9 óra 27 perczkor, éjjel 12 óra 9 perczkor.
„ Kanizsa-felé a vegyes vonat indul d. u. 2 óra 33 perczkor.
„ Buda-felé indul reggeli 3 óra 58 perczkor, d. u. 6 óra 17 perczkor.
„ Buda-felé indul a vegyes vonat 1 óra 19 perczkor.
„ Veszprémbe indul 9 óra 37 perczkor reggel.

Felelős szerkesztő: Dieterich Szilárd.

Nyilt tér.

A sz.-fehérvári KERESKEDELMI-BANK

takarékpénztári üzletében elfogad betételeket

5% kamat mellett

5 frttól 100 frtig felmondás nélkül
101 „ 500 „ 14 napi felmondásra
501 „ 5000 „ 30 napi felmondásra

6% mellett

az összegre való tekintet nélkül minden betételt 3 havi felmondásra.

Egy nő, ki magyar, német és

román nyelvet bírja, óhajtana helyben vagy vidéken kulcsárnő avagy gazdasszonyi állást elnyerhetni

Bővebben értekezhetni buzapiacz 22. szám alatt az illetővel.

KLÖKNER PÉTER, kiadó-tulajdonos.

Hirdetések.

Számmer Kálmán
jól berendezett

KÖNYVNYOMDÁJA,
(ezelőtt: özv. Számmer Pálné),
Székesfejevről, kaszárnya-utca 151. szám.

Ajánlja községi és árvtári hivataloknál szükséges nyomtatványainak

RAKTÁRÁT,

elvállal mindennemű megbízást könyvnyomdai munkák elkészítésére, s azokat kívánat szerint divatos s izléses kiállítás mellett gyorsan s pontosan teljesíti.

☛ Kölesönös segélyző-egyleteknek szükséges nyomtatványok ☛
☛ megrendelés folytán azonnal elkészítetnek ☛
☛ igen jutányos áron. ☛

ROTHSCHILD & COMP.

Eladása, vétele avagy feleszerelése minden létező állampapírok, kötelezők, sorsjegyek, casuti-, bank- és iparrészvényeknek.

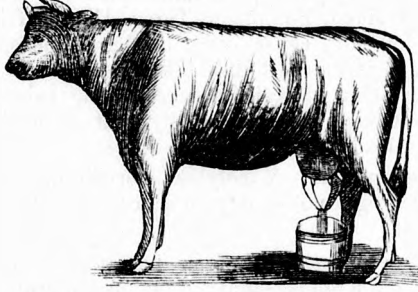
☛ Beváltása a szelvényeknek, ☛
☛ megbízások a börzére ☛
készpénzfizetés avagy 10 prc. előleg mellett kivitetnek.

Mindennemű sorsjegyek havi részletfizetés mellett 5 frttól fölfelé eladatnak.

Opernring 21, minden huzásra érvényesek
WIEN. további utánfizetés nélkül

Részjegyek

40. Rész. Cs. kir. austr. állam-sorsjegy 1839. 6 ft.
20. Rész. Cs. kir. austr. állam-sorsjegy 1860. 8 ft.
20. Rész. Magyar-sorsjegy . . . 1870. 7 ft.
Török vasuti-sorsjegy . . . 1870.
(36 huzásra érvényes) . . . 4 ft.

☛ Uj hasznos ☛
és
czélszerű találmány
a délamerikai
tehénfejő-gép
(magánfejő)
ára 7 frt. ostr. ért.

A délamerikai tehénfejő-gép részvény-társulat kizárólagos vezérigynöke Magyarország részére

Ehrlich J.,

Bécs, II. Praterstrasse 26.

Bestätigte Hiemit, das ich von Herrn Simon Markus Schlossermeister eine Kuhmelk-Maschine kaufte, und habe ich Gelegenheit gehabt bei mir zu sehen, da ich 3 Kühe in 12 bis 15 Minuten ausmelkte, und den Zwick vollkommen entsprechen da nach dem Melken gar nichts in der Mutter blieb und somit jedem aufs beste anempfehlen kann.

Alba am 26. Juli 1872.

Adolf Markus, Felner'schen Hause.

Dem Liebig'schen Kumys-Extract

von der Wiener Medicinalbehörde als Heilmittel anerkannt und von der k. k. Kaiserlichen Gesellschaft besonders empfohlen, gebührt nach dem übereinstimmenden Gutachten der medicinischen Facultäten der erste Rang in der Reihe aller bis jetzt gegen die Lungenschwindsucht gefannten und angewendeten Mittel. Derselbe heilt rasch und sicher: **Lungenschwindsucht** (selbst im vorgerückten Stadium), **Tuberculose** (Symptome: Bluthusten, heftiges Fieber, Athemnoth), **Magen-, Darm- und Bronchialcatarrh**, **Anämie** (Blutarmuth) in Folge anhaltender Krankheiten u. fortgesetzten Mercurialgebrauches, **Chlorosis** (Bleichsucht), **Asthma**, **Abzehrung**, **Rückenmarksdarre**, **Hysterie** und **Nervenschwäche**.

Pro Flacon 1 fl. öst. W. Kisten von 4 Flaconen ab bis zu jedem Quantum. Der Versandt nach außerhalb erfolgt durch die General-Depots

der Kumys-Heil-Anstalten

Wien, Mariahilferstrasse 36. Bern (S. Friedli jun.)

NB. Bisher ohne Erfolg — mit Medizin — behandelte Patienten mögen vertrauensvoll mit dem Liebig'schem Extract einen letzten Versuch machen.

GSCHIEDT JÓZSEF

szíjgyártó,

Székesfejevről, kaszárnya-utca König-féle ház.

Ajánlja magát szakmájába vágó mindennemű új **lösszerszámok**, **nyergek**, **zablák**, **ostorok**, **táskák**, **lótakaró**, **istállösszerek** és javítások elkészítésére a lehető legjutányosb áron. Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek.

Számmer Kálmánnál, Sz.-Fejevről.